

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Mål nr
4202-15

meddelat i Stockholm den 29 juni 2016

KLAGANDE

Martinsson Transport AB, 556953-2061

Ombud: Advokat Sten Holdo
Advokaterna Abrahamsson & Holdo AB
Norra Rådmansgatan 8 C
803 11 Gävle

MOTPART

Arbetsförmedlingen
Juridiska avdelningen
113 99 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Sundsvalls beslut den 3 juni 2015 i mål nr 1166-15

SAKEN

Återkrav av anställningsstöd; fråga om prövningstillstånd i kammarrätten

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen meddelar prövningstillstånd.

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver det överklagade beslutet och meddelar Martinsson Transport AB prövningstillstånd för prövning i Kammarrätten i Sundsvall av bolagets överklagande av Förvaltningsrätten i Härnösands beslut den 6 maj 2015 i mål nr 1345-15.

Dok.Id 172364

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

BAKGRUND

Enligt 2 § förordningen (1997:1275) om anställningsstöd (förordningen) lämnas anställningsstöd till arbetsgivare i syfte att stimulera anställningar av personer som har svårigheter att få ett reguljärt arbete.

Martinsson Transport AB har mottagit anställningsstöd enligt förordningen. I februari 2015 beslutade Arbetsförmedlingen att bolaget skulle betala tillbaka ca 72 000 kr som felaktigt hade betalats ut i anställningsstöd.

Av 22 a § förordningen följer att ett beslut om återbetalning av utbetald ersättning inte får överklagas. Martinsson Transport AB överklagade ändå beslutet.

Förvaltningsrätten avvisade överklagandet. Till stöd för beslutet anförde förvaltningsrätten i huvudsak följande. Anställningsstöd får lämnas om vissa förutsättningar är uppfyllda. Bestämmelserna är således inte utformade som en skyldighet för Arbetsförmedlingen att lämna anställningsstöd och utgör därför inte en rättighet i Europakonventionens mening. Som en följd av detta utgör möjligheten att återkräva felaktigt utbetalt stöd inte en skyldighet enligt Europakonventionens mening.

Genom det nu överklagade avgörandet beslutade kammarrätten att inte meddela prövningstillstånd.

YRKANDEN M.M.

Martinsson Transport AB yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska meddela prövningstillstånd och anför bl.a. att återbetalningsskyldighet avseende anställningsstöd rör den enskildes civila rättigheter och skyldigheter enligt Europakonventionen. Enligt bolaget har därför en rätt till domstolsprövning förelegat.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Högsta förvaltningsdomstolen finner skäl att meddela prövningstillstånd och att omedelbart avgöra frågan om prövningstillstånd i kammarrätten.

Enligt 34 a § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) meddelas prövningstillstånd i kammarrätten om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

I 8–11 §§ förordningen anges förutsättningar för att anställningsstöd ska lämnas till en arbetsgivare.

Enligt 21 § första stycket förordningen är en mottagare av ekonomiskt stöd återbetalningsskyldig om han eller hon genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt förorsakat att stöd har lämnats på felaktig grund eller med ett för högt belopp. Om stöd i annat fall har lämnats på felaktig grund eller med för högt belopp är mottagaren enligt andra stycket i samma paragraf återbetalningsskyldig endast om han eller hon insett eller skäligen borde ha insett felet.

I 21 a § förordningen anges att Arbetsförmedlingen ska besluta att återkräva det felaktigt utbetalade beloppet. Enligt 22 a § får endast vissa särskilt angivna omprövningsbeslut överklagas. Beslut om återbetalningsskyldighet enligt 21 § hör inte till dessa beslut.

Mål nr
4202-15

Enligt artikel 6.1 Europakonventionen ska var och en, vid prövningen av hans civila rättigheter eller skyldigheter eller av en anklagelse mot honom för brott, vara berättigad till en rättvis och offentlig förhandling inom skälig tid och inför en oavhängig och opartisk domstol, som upprättats enligt lag.

Enligt 3 § förvaltningslagen (1986:223) tillämpas alltid lagens bestämmelser om överklagande om det behövs för att tillgodose rätten till domstolsprövning av civila rättigheter eller skyldigheter enligt artikel 6.1 Europakonventionen. Enligt 22 a § samma lag överklagas beslut hos allmän förvaltningsdomstol.

Europadomstolen har i flera fall framhållit att avgöranden som grundar sig på ett stort mått av skönsmässig bedömning ändå innefattar en tillämpning av vissa övergripande rättsliga regler eller principer och att detta är tillräckligt för att artikel 6.1 ska vara tillämplig (se Danelius, Mänskliga rättigheter i europeisk praxis, 5 u., 2015, s. 162 ff. och där angivna rättsfall).

I Europadomstolens mål *Mendel mot Sverige*, dom den 7 april 2009, hade klaganden anvisats till den då gällande aktivitetsgarantin enligt förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program, som riktade sig till personer som riskerade att bli långtidsarbetslösa. Efter en tid återkallades hennes tillstånd att delta i programmet eftersom hon inte ansågs uppfylla de krav som uppstälts för deltagande. Återkallelsen medförde också att hon förlorade vissa ekonomiska förmåner som var knutna till deltagandet i programmet. Europadomstolen ansåg att det inte var en rättighet att få en anvisning till aktivitetsgarantin men att det fanns en rätt att inte få tillståndet återkallat annat än när de angivna villkoren för en sådan återkallelse var uppfyllda. Artikel 6 ansågs därför vara tillämplig vid prövningen av återkallelsen av tillståndet (p. 46–54).

BESLUT

Mål nr
4202-15

Mot denna bakgrund borde kammarrätten haft anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten kommit till. Kammarrätten borde därför ha meddelat prövningstillstånd.

I avgörandet har deltagit justitieråden Mats Melin, Christer Silfverberg och Thomas Bull.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Emma Boman.